

Kommunedelplan for **Naturmangfold**

Rauma kommune 2026–2038
med handlingsdel 2027–2030

Om planen

Planen er bygget opp i tråd med planprogrammets føringer, med en kunnskapsdel som sammenstiller eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i kommunen, og en handlingsdel som skal følges opp de kommende årene og revideres årlig. Kunnskapsdelen i dette plandokumentet er et sammendrag av det mer omfattende kunnskapsgrunnlaget som Norconsult har utarbeidet på oppdrag fra kommunen (Rapport Kunnskapsgrunnlag Rauma KDP, 2026). Denne rapporten inneholder også detaljerte faktaark, kilder, kart og litteraturliste, og følger planen som eget vedlegg.

Versjon	Dato	Beskrivelse
1	03.09.2026	Planforslag til behandling i Utvalg for plan og forvaltning

INNHOOLD

Om planen	2
1. Innledning	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Hva er en kommunedelplan for naturmangfold?.....	5
1.3 Hva er naturmangfold, og hvorfor er det viktig	5
1.4 Naturgrunnlaget i Rauma – kort oppsummert.....	6
1.5 Planprosess, organisering og medvirkning.....	6
Planprosessen.....	6
Organisering	7
Medvirkning	7
2. Formål, rammer og planoppbygging.....	8
2.1 Formål med planen	8
2.2 Omfang og avgrensning.....	8
2.3 Planens oppbygging.....	8
2.4 Rammer og føringer	9
Internasjonale føringer.....	9
Nasjonale føringer	9
Regionale føringer	9
Kommunale føringer	9
Relevant lovverk.....	10
Tiltakshierarkiet.....	10
3. Kunnskapsgrunnlag – naturen i Rauma.....	11
3.1 Verneområder	11
Randsoneansvaret.....	11
3.2 Naturtyper og kulturlandskap	12
3.3 Arter	14
3.4 Økologiske funksjonsområder.....	14
3.5 Fremmede arter	15
3.6 Akvatisk naturmangfold	15
3.7 Marint naturmangfold.....	15
3.8 Geologisk mangfold.....	16
3.9 Hva truer naturmangfoldet i Rauma	16
2.10 Kunnskapsgrunnlaget og kunnskapshull	17
4. Fokusområder	18
5. Mål	19

5.1 Hovedmål	19
5.2 Delmål per fokusområde	19
1. Areal og arealforvaltning	19
2. Vassdrag og vannmiljø.....	19
3. Fjord og marint naturmangfold	19
4. Kulturlandskap, slåttemark og beitemark	19
5. Skog, gammelskog og treslagsskifte	20
6. Fremmede arter	20
7. Villrein og viltkorridorer	20
8. Myr, våtmark og naturrestaurering.....	20
9. Ferdsel, friluftsliv og turisme.....	20
10. Kunnskap og formidling.....	20
6. Retningslinjer for arealplanlegging og saksbehandling	21
7. Handlingsdel 2027–2030	22
7.1 Areal og arealforvaltning	22
7.2 Vassdrag og vannmiljø.....	23
7.3 Fjord og marint naturmangfold	23
7.4 Kulturlandskap, slåttemark og beitemark	24
7.5 Skog, gammelskog og treslagsskifte	24
7.6 Fremmede arter	25
7.7 Villrein og viltkorridorer	25
7.8 Myr, våtmark og naturrestaurering.....	26
7.9 Ferdsel, friluftsliv og turisme.....	26
7.10 Kunnskap og formidling.....	26
8. Oppfølging og revidering.....	28
8.1 Årlig revidering av handlingsdelen	28
8.2 Indikatorer	28
9. Kilder/grunnlag	29

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Naturmangfold omfatter alt liv på jorda, og har verdi som livsgrunnlag, som grunnlag for opplevelser og som utgangspunkt for verdiskaping. De siste tiårene har naturmangfoldet både globalt og nasjonalt blitt betydelig redusert. Gjennom internasjonale avtaler, blant annet FNs naturavtale (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, 2022), har Norge forpliktet seg til å stanse og reversere tap av naturmangfold innen 2030.

Arealendringer er den viktigste påvirkningsfaktoren for naturmangfold i Norge i dag. Som landets største arealforvaltere spiller kommunene en sentral rolle i arbeidet med å ivareta naturmangfoldet, særlig gjennom beslutninger i arealplanlegging og arealbruk. Arbeidet med kommunedelplaner for naturmangfold er en direkte oppfølging av Meld. St. 14 (2015–2016) «Natur for livet», videreført i Meld. St. 35 (2023–2024) «Bærekraftig bruk og bevaring av natur». Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 løfter tematiske kommunedelplaner for naturmangfold fram som et sentralt virkemiddel for langsiktig ivaretagelse av verdifull natur.

I Rauma kommunes planstrategi for 2024–2027, vedtatt av kommunestyret 19.09.2024, ble det besluttet at kommunedelplan for naturmangfold skal utarbeides som en av de prioriterte planene i perioden. Planprogrammet for arbeidet ble fastsatt av kommunestyret 22.05.2025, etter høring og offentlig ettersyn. Rauma kommune har fått innvilget 400 000 kroner i tilskudd til planarbeidet gjennom Miljødirektoratets tilskuddsordning Natursats.

1.2 Hva er en kommunedelplan for naturmangfold?

En kommunedelplan for naturmangfold er både et kunnskapsgrunnlag og et verktøy i kommunens arbeid med å ivareta naturmangfoldet.

Planen er en temaplan og er ikke juridisk bindende for arealbruken i kommunen, men skal bistå kommunens overordnede oppgaver med å ta hensyn til naturmangfold, og gi kunnskap og føringer inn i arbeidet med juridisk bindende planer. Den innfører ingen nye forpliktelser utover det kommunen allerede er bundet av gjennom naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven og øvrig lovverk – men gjør det lettere å ta de hensynene man uansett skal ta. Planens virkning oppstår først når den følges opp, gjennom forankring i juridisk bindende arealplaner, handlingsplaner og budsjetter.

Erfaringer fra Miljødirektoratets pilotprosjekt med kommunedelplaner for naturmangfold (2016–2018, videreført med flere kommuner fra 2020) viser at slikt planarbeid gir økt kompetanse hos både administrasjon, politikere og innbyggere, gjør naturhensyn mindre personavhengig og sårbart for utskifting i administrasjonen, og styrker samarbeidet mellom kommune, grunneiere og organisasjoner.

1.3 Hva er naturmangfold, og hvorfor er det viktig

Naturmangfold er summen av mangfoldet i naturen, og består av biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold – forskjellene innenfor en art, mellom alle artene, og mellom økosystemene de lever i. Arter har ulike funksjoner, som å pollinere, spre frø, bryte ned organisk materiale og produsere biomasse. Artsmangfold gjør naturen mer robust, det vil si mer motstandsdyktig mot endring og raskere i stand til å hente seg inn igjen etter forstyrrelser.

Velfungerende økosystemer gir oss også livsviktige goder: ren luft, rent vann, opptak av klimagassen CO₂, pollinering av blomster som er avgjørende for matproduksjon, og naturopplevelser som gir glede og bedre folkehelse. Nesten ingen av disse tjenestene har en pris i kroner og øre, og de blir derfor lett oversett når det tas avgjørelser som kan påvirke naturmangfoldet.

Arealendringer er den viktigste enkeltårsaken til tap av naturmangfold, både nasjonalt og i Rauma. Det er sjelden de store, enkeltstående utbyggingene som truer mangfoldet mest, men summen av alle de små inngrepene som over tid gir et stort tap av leveområder. Det er kommunene som bestemmer over arealbruken i Norge, og politikk og administrasjon i Rauma har derfor både en stor mulighet og et stort ansvar for å bidra til å stanse tapet av naturmangfold.

1.4 Naturgrunnlaget i Rauma – kort oppsummert

Rauma kommune dekker om lag 1500 km² og er nest størst i Møre og Romsdal i areal. Landskapet spenner fra fjord til høyfjell, med noen av Nord-Europas høyeste fjellvegger, dype dalfører, store vassdrag og frodige furumoer. Kommunen omfatter 7 av 9 vegetasjonssoner på fastlands-Norge, noe som gir en usedvanlig stor variasjon i naturtyper og plantegeografisk sammensetning. Bare 10 prosent av kommunens areal ligger under 150 moh., mens hele 69 prosent ligger over 600 moh.

Denne variasjonen gjenspeiles i naturmangfoldet: Rauma har et omfattende nettverk av verneområder fra fjord til høyfjell, et stort mangfold av naturtyper og et betydelig antall registreringer av rødlistearter og rødlistede naturtyper. Samtidig er kommunen under press fra arealendringer, fremmede arter, gjengroing av kulturlandskap, klimaendringer og økt ferdsel. Kapittel 3 gir en nærmere oppsummering av kunnskapsgrunnlaget.

1.5 Planprosess, organisering og medvirkning

Planprosessen

Planprosessen er gjennomført i samsvar med reglene i plan- og bygningsloven. Varsel om oppstart av arbeidet ble gjort samtidig med at planprogrammet ble sendt ut på høring og lagt ut til offentlig ettersyn.

Tabell 1. Planprosessen fram mot førstegangsbehandling av planforslag

Tidspunkt	Aktivitet	Deltakelse
19.09.2024	Politisk bestilling gjennom vedtak av kommunal planstrategi	Åpent for alle å gi innspill til planstrategien
30.01.2025	Politisk behandling av forslag til planprogram	Utvalg for plan og forvaltning
31.01–14.03.2025	Varsling av planoppstart og planprogram på høring og offentlig ettersyn	Åpent for alle. Uttalelser fra sju offentlige instanser og privatpersoner
22.05.2025	Vedtak av planprogram	Kommunestyret
27.05.2026	Medvirkningsmøte med eksterne fagressurser	Inviterte fagpersoner og interessegrupper
28.05.2026	Åpent medvirkningsmøte	Åpent for alle
Våren 2026	Arbeidsmøte og orientering med planutvalget	Utvalg for plan og forvaltning

Organisering

Arbeidet med kommunedelplanen er lagt til virksomhet forvaltning, i samarbeid med fagområdene plan, miljø og landbruk. Utvalg for plan og forvaltning er styringsgruppe for planarbeidet fram til kommunestyret vedtar planen.

Medvirkning

En viktig del av arbeidet med å få fram informasjon om naturområder av lokal verdi skjer gjennom medvirkning, siden dette er områder som ofte ikke fanges opp i ordinær naturtypekartlegging. Det er avholdt medvirkningsmøte med eksterne fagressurser, åpent medvirkningsmøte, og arbeidsmøte med planutvalget. Innspillene fra møtene og fra varsel om planoppstart og høring av planprogram, har formet fokusområdene i kapittel 4 og utarbeidelse av tiltak i handlingsdelen.

2. Formål, rammer og planoppbygging

2.1 Formål med planen

Det overordnede formålet med planarbeidet er å skape bedre forutsetninger for å ivareta naturmangfoldet og naturverdiene i Rauma på en bærekraftig måte. Planen skal være et samlet kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet i kommunen og et retningsgivende verktøy i forvaltningen, og skal blant annet bidra med kunnskap og føringer inn mot arbeidet med kommuneplanens arealdel og sjøarealplanen.

I tråd med planprogrammet skal planarbeidet resultere i:

- Et sterkere kunnskapsgrunnlag og økt kompetanse om naturmangfoldet og naturverdiene i kommunen
- Målsettinger og retningslinjer som bidrar til å redusere tap av naturmangfold i kommunen
- Synliggjøring av naturmangfoldets verdi, og hvorfor det er viktig å ta vare på det
- Bedre og mer effektiv politisk og administrativ behandling, gjennom et styrket kunnskapsgrunnlag og klargjøring av hvordan naturverdier skal vurderes og vektlegges
- Mer forutsigbarhet og aksept for avgjørelser hos næringsliv, initiativtakere og innbyggere
- Identifisering av de største truslene mot naturmangfoldet i kommunen, samt kunnskapshull og utredningsbehov
- Identifisering av naturområder av lokal verdi
- Bevissthet, eierskap og engasjement blant innbyggerne

2.2 Omfang og avgrensning

Planen tar i hovedsak for seg det biologiske naturmangfoldet, men trekker inn landskapsmessig og geologisk mangfold der dette henger tydelig sammen med de biologiske verdiene. Friluftsliv og kulturmiljø/kulturminner omfattes ikke direkte av denne planen, da disse temaene skal dekkes av andre kommunale planer og føringer.

Planområdet omfatter hele kommunens areal, inkludert sjøareal og vassdrag.

2.3 Planens oppbygging

Planen består av en kunnskapsdel (kapittel 3), som sammenstiller eksisterende kunnskap om naturen i Rauma og de viktigste utfordringene, og en del med mål og retningslinjer (kapittel 4–6) som bygger på kunnskapsdelen. Handlingsdelen (kapittel 7) angir hvordan planen skal følges opp med konkrete tiltak de nærmeste årene, og skal revideres årlig i forbindelse med kommunens budsjett- og økonomiplan.

2.4 Rammer og føringer

Internasjonale føringer

FNs bærekraftsmål (2015) og FNs naturavtale (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, 2022) legger internasjonale rammer for arbeidet. Naturavtalen har som mål å verne og bevare minst 30 prosent av jordens land- og havområder og restaurere 30 prosent av forringet natur innen 2030, stanse menneskeskapte utryddelser av truede arter, og sikre bærekraftig bruk av naturressurser.

Nasjonale føringer

Meld. St. 35 (2023–2024) «Bærekraftig bruk og bevaring av natur» følger opp naturavtalen nasjonalt og løfter kommunedelplaner for naturmangfold fram som et sentralt verktøy for mer helhetlig og bærekraftig arealforvaltning. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 forventer at verdifulle natur- og jordressurser ikke bygges ned. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet gir – for Raumas del som distriktskommune – generelle føringer om å unngå nedbygging av dyrka mark, karbonrike arealer, natur-, villrein- og friluftsområder, og om at utbygging fortrinnsvis skal skje i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Regionale føringer

Regional planstrategi og fylkesplan for Møre og Romsdal 2025–2028, fylkesstrategi for klima, miljø og energi (2023–2026), regional vassforvaltningsplan (2022–2027) og regionale planer for Ottadalsområdet og Dovrefjellområdet (villreinforvaltning) legger viktige rammer, særlig for vassdrag og villrein. Tiltaksplan for Snøhetta villreinområde inneholder noen tiltak som forutsetter kommunal oppfølging.

Kommunale føringer

Kommunal planstrategi 2024–2027, kommuneplanens samfunnsdel (2019–2030), gjeldende arealdel (2003) og gjeldende kommunedelplaner, klima- og miljøplanen og besøksstrategien er de viktigste kommunale styringsdokumentene planen må ses i sammenheng med.

Tabell 2. Planens kobling til andre kommunale planer og forvaltningsplaner

Plan	Kobling
Kommuneplanens arealdel	Naturverdier identifisert i denne planen bør sikres gjennom arealformål, hensynsoner og bestemmelser i rullering av arealdelen. Planvask av eldre planreserver kan være et sentralt tiltak i denne prosessen.
Ny sjøarealplan / interkommunal plan for Romsdalsfjorden	Kunnskap om kommunens naturmangfold, gyteområder og vandringsruter for laksesmolt bør legges til grunn ved avsetning av areal i sjø. Identifisert kunnskapshull om kommunens i vannmiljø gir føringer til behov i planarbeidet.
Kommuneplanens samfunnsdel	Hensynet til natur bør innarbeides i samfunnsdelen, slik at det forankres i kommunens overordnede strategi.
Klima- og miljøplan	Overlapper på karbonrike arealer, klimatilpasning og naturbaserte løsninger.
Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø	Avgjørende for å redusere avløpspåvirkning på vassdrag og fjord.
Besøksstrategi	Rammer for hvordan besøk og ferdsel kan styres uten å forringe naturverdiene.
Forvaltnings- og skjøtselsplaner for verneområder	Kommunen er forvaltningsmyndighet for de mindre naturreservatene; nasjonalparkstyret for de store verneområdene.

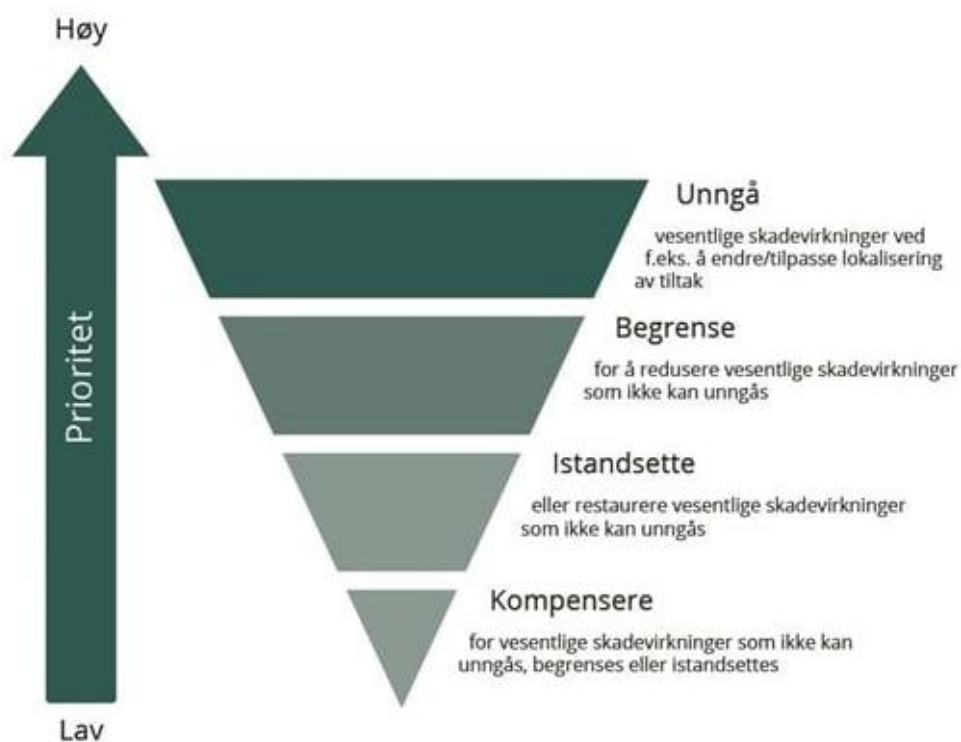
Relevant lovverk

Sentrale lover for gjennomføring av planen:

Plan- og bygningsloven
Naturmangfoldloven med forskrift om utvalgte naturtyper
Forurensningsloven
Vannressursloven og vannforskriften
Lakse- og innlandsfiskeloven
Viltressursloven
Skogbruksloven og forskrift om berekraftig skogbruk
Jordloven

Tiltakshierarkiet

Et gjennomgående prinsipp i planen er tiltakshierarkiet, slik det er beskrevet i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941): skadevirkninger på natur skal først og fremst unngås. Der det ikke er mulig, skal skaden begrenses i størst mulig grad. Deretter skal istandsetting og restaurering vurderes, og til slutt kompensasjon.

Figur 1. Tiltakshierarkiet. Presenterer tilnærming til skadevirkninger på miljø og klima. Kilde: Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941).

3. Kunnskapsgrunnlag – naturen i Rauma

Dette kapittelet er et sammendrag av kunnskapsgrunnlaget som Norconsult Norge AS har utarbeidet for kommunen (Rapport Kunnskapsgrunnlag Rauma KDP, 2026). Faktaark for alle verneområdene, kunnskapsstatus for fiskebestandene og oversikt over geosteder følger som egne vedlegg til rapporten.

3.1 Verneområder

Rauma har flere type verneområder, som strekker seg fra fjord til høyfjell: nasjonalpark, landskapsvernområder, naturreservater, biotopvernområde og vernede vassdrag. Innenfor kommunegrensene er det opprettet åtte naturreservater (til sammen over 2500 dekar), og kommunen huser store deler av Reinheimen nasjonalpark samt landskapsvernområdene Trollstigen, Romsdalen, Dalsida og Eikesdalsvatnet. Vassdragene Måna, Rauma og Istra er vernet mot kraftutbygging. Rauma har vært nasjonalparkkommune siden 2022.

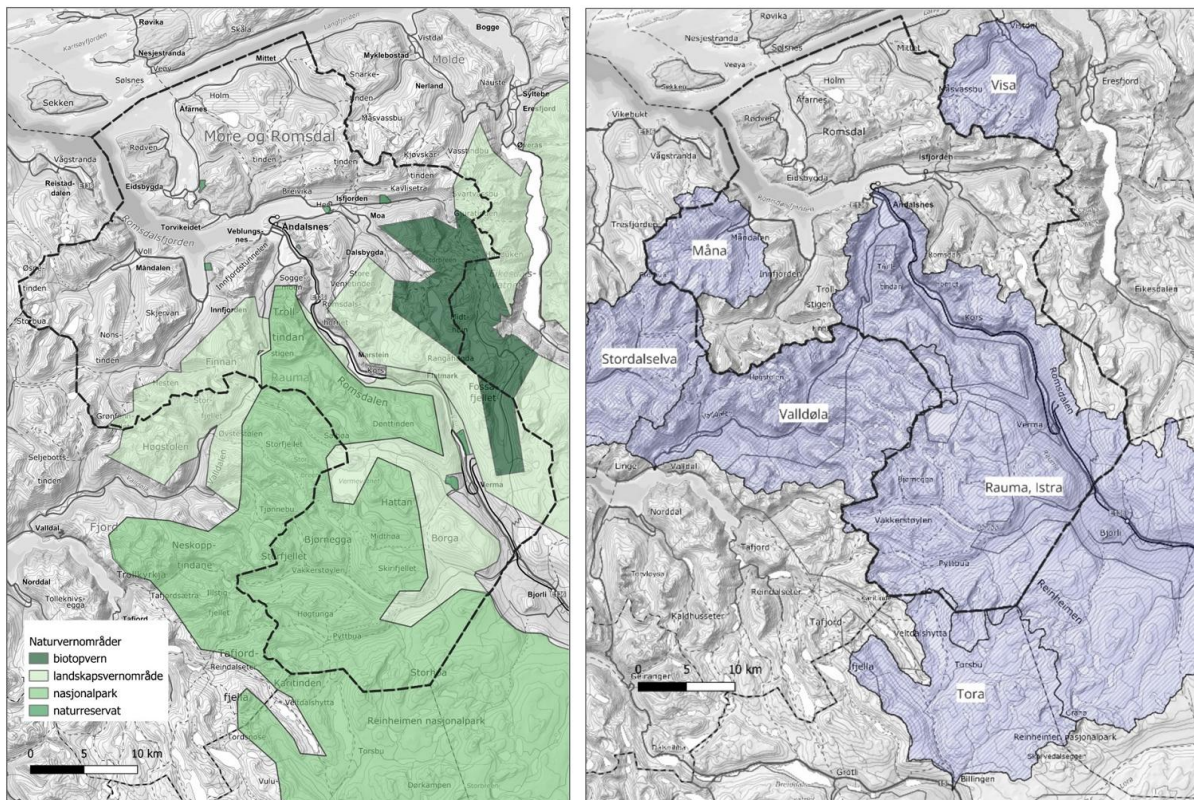
Randsoneansvaret

Rauma kommune har et særlig ansvar for å sikre at tiltak i randsonene til de store verneområdene ikke virker negativt inn på verneverdiene, jf. naturmangfoldloven § 49. Randsonene omfatter også areal som grenser til Snøhetta villreinområde og Reinheimen–Breheimen villreinområde.

Tabell 3. Verneområder i Rauma kommune

Verneområde	Verneform	Hovedformål
Reinheimen nasjonalpark	Nasjonalpark	Stort, sammenhengende villmarkspreget fjellområde; villrein, vassdragsnatur, kulturminner
Romsdalen landskapsvernområde	Landskapsvernområde	Særpreget natur- og kulturlandskap, villrein, geologi
Trollstigen landskapsvernområde	Landskapsvernområde	Natur- og kulturlandskap, geologi, kulturminner etter fangst/beite, villrein
Dalsida landskapsvernområde	Landskapsvernområde	Naturlandskap, kulturminner, villrein, geologi
Eikesdalsvatnet landskapsvernområde	Landskapsvernområde	Naturlandskap, kulturminner, villrein, geologi
Sandgrovbotn–Mardalsbotn	Biotopvern	Trekk-, beite- og kalvingsområde for villrein
Grisetstranda naturreservat	Naturreservat	Rik/varmekjær edelløvskog (alm, ask, hassel) med rødlistearter
Lerheim naturreservat	Naturreservat	Edelløvskog, med almlideskogstype.
Slettsvaet	Naturreservat	Varmekjær løvskogli med alm, og dens plante- og dyreliv
Unhjemslia naturreservat	Naturreservat	Løvskogli med varmekjær skogsvegetasjon, og dens plante- og dyreliv. Eks hvit skogfrue
Hensøran naturreservat	Naturreservat	Elvedelta med store botaniske og zoologiske verdier; viktig for trekkfugl

Verneområde	Verneform	Hovedformål
Mjølvabotnen naturreservat	Naturreservat	En av de nordligste askeskogene på Vestlandet; genressursbevaring
Vermedalen naturreservat	Naturreservat	Bjørke- og furuskog, myr, plantegeografisk interessant
Måna vernet vassdrag	Verneplan for vassdrag	Urørthet; landskap, vassdragsnatur, kulturminner, friluftsliv
Rauma og Istra vernet vassdrag	Verneplan for vassdrag	Nasjonalt type- og referansevassdrag; urørt elvedynamikk, fossellandskap

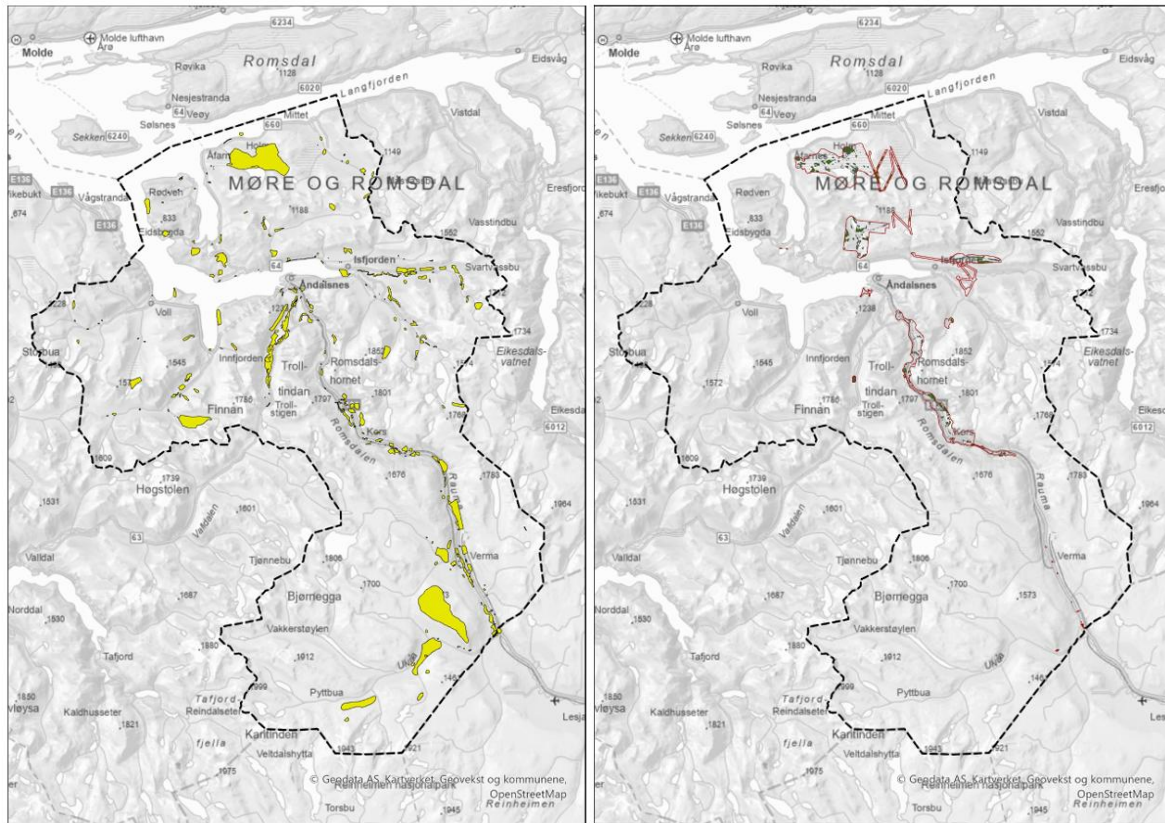
Figur 2. A) Naturvernomsråder i Rauma kommune. Kilde: Naturbase, Miljødirektoratet (mars 2026).

B) De vernede vassdragene Måna og Rauma/Istra renner ut sjøen i Rauma kommune. Deler av vernearealet til Tora, Stordalselva, Valdøla ligger innenfor kommunegrensene, men disse vassdragene har utløp til sjø i andre kommuner. Kilde: NVE (mars 2026)

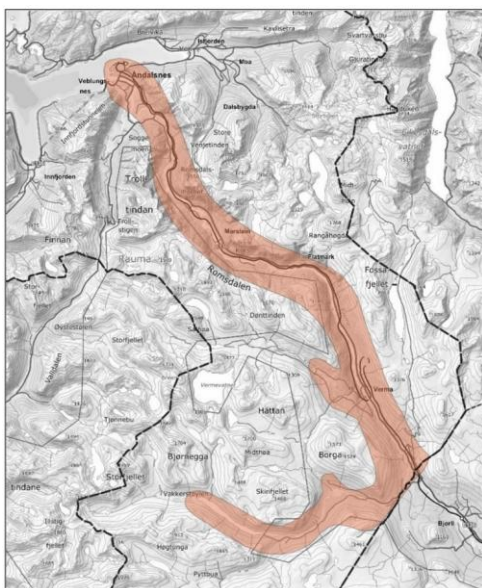
3.2 Naturtyper og kulturlandskap

Rauma har et svært variert landskap som gir grunnlag for et stort mangfold av naturtyper. Etter den eldre Håndbok 13-metodikken er 34 av Norges 55 naturtyper identifisert i kommunen, med 287 lokaliteter, mens NiN-metodikken har registrert 409 lokaliteter. 24 av de registrerte naturtypene er rødlistet, med slåttemark (kritisk truet) som den eneste utvalgte naturtypen etter naturmangfoldloven som er dokumentert i kommunen. I Naturbase er det registrert 42 unike slåttemarklokaliteter, hvorav bare ni i dag har skjøtselstilskudd (blant annet Fonna, Slettahjellen, Brudevoll, Kvilestadholen, Oravatnet, Staksenga, Legden/Vika, Kleiva/Lykkja og Gjerdschaug).

Romsdalen er registrert som Utvalgt kulturlandskap (ULK) med nasjonal verdi, og strekker seg fra Åndalsnes til fylkesgrensa mot Innlandet, inkludert sidedalene Brøstdalen og Ulvådalen. Kulturlandskapet gir grobunn for et rikt naturmangfold, blant annet askeskogen ved Mjølva som er en av de nordligste på Vestlandet. Fjelldalene Ulvådalen og Vermedalen er svært viktige og tradisjonsrike fjellbeiter.

Figur 3. A) Kart med oversikt over naturtyper iht. DN-håndbok 13 registrert i Naturbase (Miljødirektoratet, 2026). B) Kart med oversikt over naturtyper med dekningskart iht. Miljødirektoratets instruks etter NiN registrert i Naturbase (Miljødirektoratet, 2026)

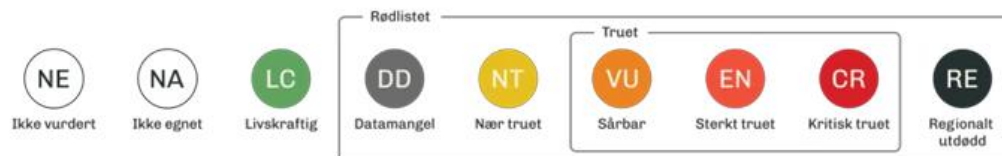
Figur 4. Det nasjonalt verdifulle kulturlandskapet Romsdalen.
Kilde: Naturbase, Miljødirektoratet (mars 2026).

3.3 Arter

Et søk i Artskart (april 2026) viser i underkant av 32 000 registreringer av rødlistearter i Rauma, hvorav rødlistede fuglearter dominerer klart (79 prosent), etterfulgt av karplanter og pattedyr. Insekter, sopp, lav og moser er nesten ukartlagt. Fravær av registreringer kan derfor ikke tolkes som fravær av verdier. Blant artene med særlig forvaltningsinteresse er:

- **Villrein** (NT, nasjonal ansvarsart), avhengig av store, sammenhengende fjellområder og særlig sårbar for forstyrrelser og barriereeffekter fra infrastruktur og hyttebygging.
- **Vipe** (CR) og **storspove** (EN), med sterk tilbakegang på grunn av arealendringer og gjengroing. I 2024 og 2025 ble vipe observert bare én gang i kommunen.
- **Hubro** (EN), med klare indikasjoner på territorier ved seks lokaliteter.
- **Rødlistet lav og sopp på alm og ask**, knyttet til gammel, rik bark – blant annet fagervoksskinn og safransnyltepute, begge sterkt truet.
- **Nordflaggermus** (VU), kommunens klart vanligste flaggermusart, særlig langs vassdragene og fjordkantene.
- **Rovdyr og fjellrev**. Jerv (EN) er veletablert; gaupe (EN) observeres jevnlig; Rauma ligger i randsonen av fjellrevens (EN) utbredelsesområde, med registrert valpekull i Reinheimen nasjonalpark.

Rauma har også et betydelig, men ujevnt kartlagt mangfold av forvaltningsrelevante arter som oter, bever (potensial for reetablering), storfugl, jerpe og hakkespetter, som alle er avhengige av gammelskog og lite fragmenterte leveområder.

Figur 5. De ulike kategoriene på Rødlista for naturtyper og Rødlista for arter. Kilde: Artsdatabanken.no

3.4 Økologiske funksjonsområder

Noen områder har en økologisk funksjon som er avgjørende som leveområder for arter i bestemte livsfaser (f.eks. hekking, overvintring, næringssøk eller trekk). Slike funksjonsområder er ofte sammensatte og kan omfatte flere naturtyper. Tapet av dem kan ha stor negativ effekt på artene selv om selve naturtypen i utgangspunktet ikke er truet. Noen sentrale funksjonsområder i Rauma er:

- **Løvskoger** – edelløvskog, høgstaudeløvskog og boreonemoral regnskog er kommunens mest artsrike og fugletette funksjonsområder, med et rikt mangfold av rødlistede lav- og sopparter knyttet til gammel, fuktig bark på alm og ask (blant annet fagervoksskinn og safransnyltepute). Engelia og Uravatnet i Innfjorddalen trekkes fram som nasjonalt viktige eksempler.
- **Myrområder, våtmark og semi-naturlig kulturmark** – gir livsgrunnlag for vadefugler som enkeltbekkasin, vipe, storspove og småspove. Herjemyrane og Slemmemyrane er de viktigste

hekkeområdene; restarealene i Isterdalen og på Marstein er også avgjørende, til tross for at mye der er drenert og oppdyrket.

- **Elvedelta og strandeng** – Hensøran naturreservat og Innfjordsøra er kommunens viktigste rasteplasser for trekkfugl, og munningssonene er også viktige for laksefisk (avlusing, venting på oppvandringsforhold) og for sjørørret og torsk som beiter på «leopardbunn».
- **Fjelldalenes funksjon** – Ulvådalen, Grøndalen og Vermedalen er kritiske vinterbeite- og oppholdsområder for lirype, fjellrype og hare, og historisk kjerneområde for fjellrev. De indre fjellskogene har også østlige taigaarter som tretåspett og lavskrike.
- **Sjøfuglkolonier** – holmer som Holmsholmen, Skålholmen og Hestholmen er viktige hekkeplasser for sårbare arter som krykkje og makrellterne, mens bratte klippevegger (blant annet Lunds fjellet) huser teist og storskarv.
- **Viltkorridorer** – dalførene, særlig Romsdalen, Ulvådalen og Vermedalen, fungerer som naturlige forbindelseslinjer mellom fjord og fjell for hjortevilt og planteliv, og er avgjørende for genetisk utveksling mellom delpopulasjoner.

3.5 Fremmede arter

Det er registrert over 4000 observasjoner av fremmede arter i kommunen, dominert av karplanter (78 prosent) og enkelte fuglearter (kanadagås). Over halvparten av observasjonene tilhører kategorien «svært høy risiko» på Fremmedartslista. Platanlønn, hagelupin, parkslirekne, kjempespringfrø og sitkagran/gran (utenfor sitt naturlige utbredelsesområde) trekkes fram som særlig utfordrende, og truer blant annet edelløvskogene og verneområdene Trollstigen, Romsdalen, Hensøran, Mjølvabotnen, Lerheim, Slettsvaet og Grisestranden.

3.6 Akvatisk naturmangfold

Rauma har 16 anadrome vassdrag med laks- og/eller sjørørretbestander. Rauma-vassdraget er det klart største med 57,7 km anadrom strekning og er både nasjonalt laksevassdrag og vernet vassdrag. Samtlige anadrome vassdrag har «dårlig» økologisk tilstand, med unntak av Mittetelva og Torvikelva («moderat»). Laksebestandene i Måna, Innfjordelva, Rauma og Isa/Glutra er under reetablering etter tidligere infeksjon med lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Negative påvirkninger er særlig akvakultur (lakselus, rømt fisk), vannkraft og arealinngrep, samt for sjørørret også samferdsel, landbruk og avløp.

3.7 Marint naturmangfold

Det er registrert 11 tareskogforekomster, 2 bløtbunnsområder i strandsonen og 21 ålegrasforekomster i kommunens sjøområder, men kartleggingsdekningen er begrenset og flere registreringer er modellerte og ikke feltverifisert. Isfjorden ved Åndalsnes har «dårlig» kjemisk tilstand og er blant vannforekomstene med identifiserte tiltaksbehov (forurenset sigevann, avløp). Kommunen har i dag én aktiv akvakulturlokalitet (Lybergsvika) med tillatelse til oppdrett av laks, regnbueørret og ørret. I tillegg er det startet etablering av oppdrettsanlegg for laks i Geilbukta i Langfjorden.

Marine funksjonsområder – Romsdalsfjorden er nasjonal laksefjord, som er opprettet av hensyn til Rauma elv som nasjonalt laksevassdrag, og skal beskytte villaksbestander mot inngrep, aktiviteter og oppdrettsvirksomhet. Det er også registrert to gyteområder for torsk og lysing: i *Isfjorden* (verdisatt C, lokalt viktig) og i *Rødvenfjorden* (verdisatt B, regionalt viktig).

3.8 Geologisk mangfold

Rauma har et markant geologisk mangfold, med alpine fjellkjeder, dype breutformede U-daler (blant annet Romsdalen og Isterdalen) og en rekke geosteder registrert i NGUs kartløsning Geologisk arv. Bevaring av geomangfoldet inngår som verneformål i Romsdalen landskapsvernområde.

3.9 Hva truer naturmangfoldet i Rauma

Truslene for naturmangfoldet i Rauma er sammensatte, men utpekte viktige påvirkningsfaktorer er:

Tabell 4. Utpekte trusselfaktorer mot naturmangfoldet i kommunen, med omfang/konsekvens

Påvirkningsfaktor	Omfang/konsekvens
Arealendringer og nedbygging	Planreserven tilsvarer om lag en dobling av dagens bebygde areal. Fritidsbebyggelse utgjør den største andelen, hvorav mye på skog og myr.
Fremmede arter	Spredning av fremmede arter, som gjennom fortrenging av naturlig og stedegen vegetasjon kan være en trussel i verneområder, edelløvskog og vassdragsnatur.
Gjengroing og opphør av bruk	Gjengroing og opphør av tradisjonell drift (slått, beite), som forringer kulturlandskap og truer arter som vipe, storspove og sanglerke
Påvirkning på vassdrag	Lakselus, rømt oppdrettsfisk, vannkraft, arealinngrep, avløp og landbruksavrenning virker sammen. Historisk og pågående nedbygging av elvedeltaer (Øran, Breivikelva), med tap av raste- og hekkeområder for trekkfugl.
Hjortegneg på edelløvskog	Hjortegneg på alm og ask som truer rekruttering av edelløvskog og boreal lauvskog med tilhørende rødlistearter
Grøfting av drenert myr	Grøfting av myr og våtmark, som reduserer funksjoner som karbonlagring, flomdemping og vannrensing, samt forringer leveområder for våtmarksfugl
Slitasje fra ferdsel og turisme	Slitasje fra økt ferdsel og turisme, medfører erosjon og villstier i sårbare fjellnaturtyper.
Klimaendringer	Klimaendringer forsterker presset på sårbare naturtyper som snøleier, fjellhei og strandnære naturtyper, og påvirker villreinens leveområder og laksefiskens helsetilstand. Skoggrensa forventes å krype oppover.
Granplanting og treslagsskifte	Granplanting og treslagsskifte utenfor granas naturlige utbredelsesområde, som fortrenger naturlig bjørke-, furu- og edelløvskog.
Kraftutbygging	Kraftutbygging og tilhørende infrastruktur, kan medføre konsekvenser for fjelløkosystemer, viltkorridorer og fuglekollisjoner.

Sumvirkninger – Et enkelt tiltak kan framstå som lite og akseptabelt isolert sett, men flere faktorer virker ofte sammen og forsterker hverandre. Naturmangfoldloven § 10 krever derfor at påvirkning på et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen – ikke bare den enkelte saken.

Rauma er i 2025 rangert som nummer 217 av 357 kommuner i Naturkampen til Sabima. Kommunen scorer dårlig på nedbygging av natur og andel vannforekomster med god økologisk tilstand, men får god score på andel vernet areal og gjenværende inngrepsfri natur, og er på topp i landet på indikatoren for nydyrket myr.

2.10 Kunnskapsgrunnlaget og kunnskapshull

Kunnskapsgrunnlaget (Norconsult Norge AS, 2026) identifiserer flere vesentlige kunnskapshull som reduserer kommunens mulighet til å vurdere samlet økologisk tilstand og prioritere treffsikre tiltak: marin natur er i liten grad feltkartlagt, drenert myr og våtmark er bare grovkartlagt, insekter, sopp, lav og moser er sterkt underrepresentert i registreringene, og kantvegetasjon langs mange vassdrag er ikke kartlagt.

4. Fokusområder

På grunnlag av kunnskapsgrunnlaget (kapittel 3), høringsinnspillene til planprogrammet og innspillene fra medvirkningsmøtene våren 2026, foreslås naturmangfoldarbeidet i Rauma organisert i ti fokusområder:

1. Areal og arealforvaltning
2. Vassdrag og vannmiljø
3. Fjord og marint naturmangfold
4. Kulturlandskap, slåttemark og beitemark
5. Skog, gammelskog og treslagsskifte
6. Fremmede arter
7. Villrein og viltkorridorer
8. Myr, våtmark og naturrestaurering
9. Ferdsel, friluftsliv og turisme
10. Kunnskap og formidling

For hvert fokusområde er det i kapittel 5 formulert delmål, som i kapittel 6 (handlingsdelen) er konkretisert i tiltak med forslag til ansvarlig, tidsperspektiv og prioritet.

5. Mål

5.1 Hovedmål

Rauma kommune skal ivareta naturmangfoldet på en kunnskapsbasert og bærekraftig måte, slik at det biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfoldet i kommunen ikke reduseres. Det skal arbeides systematisk for å unngå, begrense, gjenopprette og eventuelt kompensere skade på naturmangfoldet i tråd med tiltakshierarkiet.

5.2 Delmål per fokusområde

1. Areal og arealforvaltning

- Viktige naturverdier som identifiseres gjennom denne planen ivaretas i rullering av kommuneplanens arealdel
- Bedre kunnskap og oversikt over planlagt areal og naturkonflikter, gjennom et fulldigitalt planarkiv til bruk i analyser, arealregnskap o.l.
- Bruk av arealregnskap blir en fast del av planbehandling (*verktøy fra Fylkeskommunen*)
- Redusert konflikt mellom naturverdier og utbygging gjennom planvask av eldre arealplaner og planreserver.
- Ny utbygging skjer fortrinnsvis ved fortetting eller på «grå arealer» (allerede berørte arealer)

2. Vassdrag og vannmiljø

- Gode gyte- og oppvekstforhold for laks og sjøørret gjenopprettes og opprettholdes
- Kantvegetasjon langs vassdrag ivaretas og reetableres der den mangler eller er mangelfull, som grunnlag for vannkvalitet, flomdemping og biologisk mangfold.
- Negativ påvirkning fra avløp, landbruk, akvakultur og fysiske inngrep i og langs vassdrag reduseres.

3. Fjord og marint naturmangfold

- Kunnskapen om det marine naturmangfoldet styrkes. Dette området er identifisert som spesielt mangelfullt.
- Marine naturverdier sikres i planverket i større grad
- Unngå å avsette områder til akvakultur eller annen arealkrevende bruk i sårbare og verdifulle sjøarealer (blant annet i og ved gyteområder og viktige oppvekstområder for fisk).

4. Kulturlandskap, slåttemark og beitemark

- Jordbrukets kulturlandskap holdes i hevd gjennom aktiv drift som beite, slått og skjøtsel.
- Flere aktive drivere, for å unngå tap av naturmangfold ved at jordbruksareal går ut av drift
- Skjøtsel av verdifulle slåttemarkslokaliteter sikres videreført

5. Skog, gammelskog og treslagsskifte

- Arealer med gjenværende rik edelløvskog og gammelskog bevares
- Forholdene for fornyelse av ungplanter (spesielt alm og ask) forbedres
- Fremmedarter brukes ikke ved skogetablering
- Artsrik skog skjermes mot tekniske inngrep og ødeleggende hogstformer som går på bekostning av naturmangfoldet
- Det etableres skjøtselstiltak for artsrik skog
- Spredning av sitkagran til sårbare naturtyper og verneområder reduseres, og lite drivverdige granplantefelt konverteres tilbake til stedegen skog.

6. Fremmede arter

- Spredning av fremmede arter reduseres, med fokus på arter med svært høy risiko (blant annet platanlønn, parkslirekne, kjempespringfrø, hagelupin, rynkerose).
- Unngå spredning av fremmede arter ved masseflytting og utbygginger.
- Etablerte svartelistebestander i sårbare områder bekjempes

7. Villrein og viltkorridorer

- Hensynet til villreinens funksjons- og leveområder legges til grunn ved all planlegging i og nær villreinområdene.
- Sammenhengende viltkorridorer opprettholdes og sikres mot ytterligere fragmentering.

8. Myr, våtmark og naturrestaurering

- Gjenværende intakte myr- og våtmarksområder sikres og bevares.
- Drenert myr og våtmark restaureres for økt karbonlagring, flomdemping og bedre leveområder for mange trua arter.
- Naturbaserte løsninger vurderes aktivt i overvannshåndtering og klimatilpasning.

9. Ferdsel, friluftsliv og turisme

- Ferdsel kanaliseres bort fra sårbar natur
- Vekst i turisme og besøk balanseres mot naturmangfoldets tåleevne, slik at Rauma bevarer sitt preg som naturkommune.

10. Kunnskap og formidling

- Kunnskapen om naturmangfoldet i kommunene er tilgjengelig for alle, og oppdateres jevnlig med vekt på kartlegging der datagrunnlaget er svakest.
- Kunnskap om naturmangfold formidles aktivt til innbyggere, skoler, barnehager og næringsliv, for å bygge lokalt eierskap og engasjement.

6. Retningslinjer for arealplanlegging og saksbehandling

For at kunnskapsgrunnlaget og målene i denne planen skal ha innvirkning på beslutninger, foreslås følgende retningslinjer lagt til grunn i kommunens videre planlegging og saksbehandling:

- Tiltakshierarkiet skal legges til grunn ved alle tiltak som kan påvirke naturmangfoldet: skadevirkninger skal først og fremst unngås, deretter begrenses mest mulig, før istandsetting/restaurering og eventuelt kompensasjon vurderes.
- Ved arealplaner og tiltak som kan berøre viktige naturverdier, skal det gjennomføres tidlig og grundig kartlegging og vurdering av konsekvenser for naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven §§ 8–12.
- Utarbeide arealregnskap ved behandling av alle planer (verktøy fra Fylkeskommunen)
- Utbygging skal fortrinnsvis skje i tilknytning til eksisterende bebyggelse og på «grå arealer» før nye areal med natur-, landbruks- eller friluftsmål tas i bruk.
- Nedbygging av myr og andre karbonrike arealer bør unngås.
- Kantvegetasjon langs vassdrag og sjø skal bevares og gjenetableres, og nye tiltak skal ikke redusere eksisterende kantsoner uten at det er særskilt vurdert og begrunnet.
- Ved tiltak i eller nær villreinens leveområder skal regional plan for de aktuelle villreinområdene og nasjonal kvalitetsnorm for villrein legges til grunn.
- Ved massehåndtering skal det stilles krav om håndtering i tråd med gjeldende retningslinjer.
- Kommunen bør se på tiltak i saksbehandling som kan støtte opp om saker som fremmer naturrestaurering og skjøtsel av verdifulle naturtyper.

7. Handlingsdel 2027–2030

Handlingsdelen konkretiserer målene i kapittel 5 i tiltak som Rauma kommune, sammen med grunneiere, tiltakshavere, regionale myndigheter og frivillige, bør arbeide med de nærmeste årene. Handlingsdelen skal revideres årlig og bør kobles til kommunens årlige budsjett- og økonomiplanprosess, slik at tiltak kan justeres, fullføres og suppleres etter hvert som kunnskapsgrunnlaget og de politiske prioriteringene utvikler seg.

Tiltakenes tidsperspektiv er angitt som «Kort» (2026–2028), «Middels» (2029–2030) eller «Løpende» (videreføres gjennom hele planperioden). Da arbeid med rullering av kommuneplanens arealdel er planlagt å starte opp i løpet av det neste året, er tiltak knyttet til dette arbeidet gitt tidsperspektiv *kort*. Prioritet er en vurdering av hvor viktig tiltaket anses å være for å nå målene i planen, og må ses i sammenheng med økonomiplanens rammer og mulighet for ekstern finansiering, blant annet gjennom Miljødirektoratets tilskuddsordninger («Tilskudd til tiltak for å ivareta natur», Natursats mv.).

7.1 Areal og arealforvaltning

Arealendringer er den viktigste påvirkningsfaktoren på naturmangfold, og planreserven i Rauma tilsvarer om lag en dobling av dagens bebygde areal – med fritidsbebyggelse som klart største post, hovedsakelig på skog og myr. Dette er satsingsområdet der kommunen har størst handlingsrom, og kommunen har allerede fått innvilget Natursats-midler i 2026 til å gjennomgå eldre arealplaner.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Innarbeide viktige naturverdier som hensynssoner med bestemmelser ved rullering av kommuneplanens arealdel	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Utarbeide arealregnskap for kommunen i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Fullføre digitalisering av hele kommunens planbase	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Gjennomføre planvask av arealreserver, med vekt på areal med stor naturkonflikt, ved bruk av innvilgede Natursats-midler 2026	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Kartlegge og kategorisere «grå arealer» (med utgangspunkt i kartlag fra Kartverket) som grunnlag for framtidig fortetting og eventuell naturrestaurering	Rauma kommune/Samfunn	Middels	Middels

7.2 Vassdrag og vannmiljø

Mange av kommunens anadrome vassdrag har «dårlig» økologisk tilstand, og er under press fra fysiske inngrep, avløp, vannkraft og akvakultur. Flere habitattiltak er allerede identifisert gjennom kartlegginger og bør følges opp systematisk i samarbeid med elveeierlagene og eventuell regulant.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Følge opp gjenstående tiltak fra habitatkartlegging i Måna, Innfjordelva og Mittetelva (steinutlegg, gytegrus, åpning av sideløp). Følge opp planlagt habitatkartlegging og flaskehalsanalyse i Rauma og Isa/Glutra i 2027. Søke om tilskuddsmidler til gjennomføring av tiltak fra Miljødirektoratet.	Rauma kommune/Samfunn, elveeierlag, tiltakshaver	Løpende	Høy
Følge opp planlagt habitatkartlegging og flaskehalsanalyse for Rauma og Isa/Glutra (2027)	Rauma kommune/Samfunn, regulant	Løpende	Høy
Oppfordre til å gjennomføre reetablering av kantvegetasjon der den mangler eller er mangelfull med prioritet på nedre deler av Måna, Innfjordelva, Rauma, Torvikelva og Mittetelva.	Rauma kommune/Samfunn, grunneiere	Middels	Høy
Krav om å unngå vandringshinder for fisk ved etablering av tiltak, som for eksempel kulverter. Oppfordre til fjerning/endring av tiltak som utgjør vandringshinder.	Rauma kommune/Samfunn, tiltakshaver	Løpende	Høy

7.3 Fjord og marint naturmangfold

Kunnskapen om marint naturmangfold er mer mangelfull enn for landarealene.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Gjennomføre systematisk feltbasert kartlegging av marine naturtyper i tråd med Miljødirektoratets instruks. Søke om tilskuddsmidler.	Rauma kommune/Samfunn	Middels	Høy
Viktige marine naturtyper og gyteområder legges inn med hensynssoner i ny sjøarealplan	Rauma kommune/Samfunn	Middels	Høy
Melde inn ønske om NiN-kartlegginger til Statsforvalteren	Rauma kommune/Samfunn	Løpende	Høy

7.4 Kulturlandskap, slåttemark og beitemark

Verdifullt kulturlandskap i Rauma, med Romsdalen som nasjonalt utvalgt kulturlandskap i spissen, er avhengig av aktiv drift for ikke å gro igjen.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Videreføre og følge opp skjøtselsavtaler for slåttemarklokaliteter (Fonna, Slettahjellen, Brudevoll, Kvilestadholen, Oravatnet, Staksenga, Legden/Vika, Kleiva/Lykkja, Gjerdshaug).	Statsforvalter, drivere, grunneiere	Løpende	Høy
Kartlegge verdifull kulturmark i gjengroing i Romsdalen, Ulvådalen og Vermedalen, som grunnlag for målretting av skjøtsels- og beitetilskudd	Rauma kommune/Samfunn	Middels	Middels
Vurdere tiltak for å opprettholde beitedyr i utmarksbeiter og kulturlandskap, inkludert dialog om båndtvangsregelverk, løshundproblematikk og rovdyr.	Rauma kommune/Samfunn, turistnæring, beitelag	Løpende	Middels
Legge inn hensynssone for kulturlandskap i kommuneplanens arealdel.	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy

7.5 Skog, gammelskog og treslagsskifte

Edelløvskogene og gammelskogen i Rauma er blant kommunens mest artsrike naturtyper, men er under press fra granplantning, spredning av platanlønn og en tett hjortebestand.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Sikre stammer på gamle styvingstrær og trær med rødlistefunn mot hjortegnag (fysisk sikring/netting)	Rauma kommune/Samfunn, Statsforvalter	Kort	Høy
Revidere kommunens forvaltningsplan for hjortevilt med bestandsmål som muliggjør naturlig foryngelse av alm og ask	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Gjerde inn mindre arealer i kjerneområder for edelløvskog for å sikre rekruttering av ungplanter	Rauma kommune/Samfunn, Statsforvalter	Middels	Middels
Kartlegge fremmede treslag og tidligere edelløvskogsareal fortrent av granplantning, som grunnlag for prioritering av skogkonvertering	Rauma kommune/Samfunn	Middels	Middels
Følge opp forvaltningsplanenes tiltak om fjerning av platanlønn og gran i naturreservatene	Rauma kommune/Samfunn, Statsforvalter	Løpende	Middels

7.6 Fremmede arter

Over 4000 registrerte observasjoner av fremmede arter, hvorav mange er kategorisert med svært høy spredningsrisiko, gjør systematisk bekjempelse til et viktig kommunens naturmangfoldtiltak.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Utarbeide egen handlingsplan for bekjempelse av fremmede arter i Rauma, med prioritering av arter og innsatsområder	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Stille krav om forsvarlig håndtering av fremmede arter ved reguleringsplaner, masseflytting, bruk av maskiner og utbygging	Rauma kommune/Samfunn	Fortløpende	Høy
Vurdere planbestemmelser som forbyr planting av fremmede arter der det kan utgjøre en trussel mot naturmangfoldet, ved behandling av reguleringsplaner.	Rauma kommune/Samfunn	Fortløpende	Høy
Bekjempe spredning av fremmedarter i tilknytning til infrastruktur, vassdrag og ved stistarter med høy ferdsel (blant annet Nebbafoten)	Rauma kommune/Samfunn	Løpende	Middels
Utarbeide informasjonskampanje på kommunens hjemmeside om fremmede arter til innbyggere, med informasjon om mulighet for innregistrering av funn.	Rauma kommune/Samfunn	Middels	Middels

7.7 Villrein og viltkorridorer

Rauma har store, sammenhengende fjellområder som er nasjonalt viktige for villrein, og kommunen har et særlig randsonansvar etter naturmangfoldloven § 49. Fortsatt hyttebygging og infrastruktur i randsonene til villreinområdene krever aktsomhet.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Sikre sammenhengende viltkorridorer i ny arealdel med hensynssoner.	Rauma kommune/Samfunn	Kort	Høy
Følge opp kommunale oppfølgingspunkter i tiltaksplan for Snøhetta villreinområde	Rauma kommune/Samfunn, politisk	Løpende	Høy
Vurdere strengere restriksjoner på motorisert ferdsel, herunder begrense ferdsel i sårbare fjellområder	Rauma kommune/Samfunn, politisk	Middels	Middels

7.8 Myr, våtmark og naturrestaurering

Restaurering av drenert myr er tiltak som gir gevinst for klima, flomdemping og arts mangfold samtidig. Naturbaserte løsninger bør derfor vektlegges når kommunen skal tilpasse seg et klima i endring.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Gjennomføre totalkartlegging av drenert myr og våtmark for identifisering av aktuelle restaureringsobjekter med potensiale for høy gevinst. (Vastadbakkmyr i Isterdalen og Stormyra ved Torvika identifisert i kunnskapsgrunnlagets grovkartlegging)	Rauma kommune/Samfunn, grunneiere	Middels	Høy
Sikre Herjemyrane, Slemmemyrane og myrarealene i Isterdalen og på Marstein mot nedbygging og drenering med hensynssoner i ny arealdel	Rauma kommune/Samfunn, politisk	Kort	Høy
Vurdere naturbaserte løsninger (åpning av bekker, flomsletter, kantvegetasjon) i overvanns- og klimatilpasningsarbeid, fremfor tekniske løsninger	Rauma kommune/Samfunn	Løpende	Høy

Miljødirektoratets eksempler på restaureringstiltak finner du [her](#).

7.9 Ferdsl, friluftsliv og turisme

Rauma er en naturkommune med høyt og økende besøkstrykk, blant annet på Romsdalseggen og langs Trollstigen, noe som medfører slitasje på sårbare naturtyper i høyfjellet. Målet er å styre veksten i besøk slik at den ikke går på bekostning av naturverdiene.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Følge opp sårbarhetsvurderingen for Romsdalseggen med fysisk kanalisering av «villstier» og en helhetlig skiltplan ved hovedinnsfallsportene	Tindesenteret	Kort	Høy
Vurdere behov for restriksjoner eller informasjonstiltak ved buldre- og klatrelokaliteter med sårbare kryptogamer (f.eks. Fonna og Skiri)	Rauma kommune/Samfunn, Statsforvalter	Middels	Lav

7.10 Kunnskap og formidling

Et oppdatert kunnskapsgrunnlag er en forutsetning for treffsikker forvaltning. Samtidig er formidling til innbyggere og neste generasjon avgjørende for lokalt eierskap til naturverdiene.

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Legge til rette for lokalt eierskap og kunnskap om naturen i kommunen gjennom skolesamarbeid og naturformidling/besøkssenter	Rauma kommune/Samfunn, Tindesenteret	Løpende	Middels

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Prioritet
Generelt søke om midler til kartlegginger, med fokus på identifiserte kunnskapshull i kunnskapsgrunnlaget	Rauma kommune/Samfunn	Løpende	Høy
Invitere eksterne aktører til å fortelle om relevante temaer	Rauma kommune/Samfunn, næringsliv	Middels	Middels

8. Oppfølging og revidering

8.1 Årlig revidering av handlingsdelen

Handlingsdelen i kapittel 7 skal revideres årlig, og bør behandles i sammenheng med kommunens budsjett- og økonomiplanprosess slik at prioriterte tiltak kan finansieres og følges opp i praksis. Ved den årlige revideringen bør status for hvert tiltak gjennomgås, nye tiltak vurderes lagt til, og tiltak som er gjennomført eller ikke lenger er aktuelle tas ut.

8.2 Indikatorer

For å synliggjøre utviklingen over tid, listes det opp noen indikatorer som er enkle å hente inn, og som omhandler både tilstanden i naturen og gjennomført innsats:

Tabell 5. Indikatorer for å synliggjøre effekt av tiltak over tid

Indikator	Utgangspunkt 2026
Plassering i Naturkampen (Sabima), samlet	Nr. 217 av 357
Antall slåttemarklokaliteter med aktiv skjøtsel eller skjøtselsavtale	9 av 42
Areal restaurert myr og våtmark, dekar akkumulert	0
Antall vannforekomster med god eller svært god økologisk tilstand	2 av 16 anadrome
Areal planreserve tatt ut gjennom planvask, dekar	0
Bestandsstatus for laks og sjørørret per vassdrag	14 av 16 «dårlig»

9. Kilder/grunnlag

Planen bygger på følgende dokumenter, som følger som grunnlag/vedlegg til planarbeidet:

- Rauma kommune (2025): Planprogram for kommunedelplan for naturmangfold, revidert forslag 29.04.2025.
- Norconsult Norge AS (2026): Naturmangfold i Rauma kommune – Kunnskapsgrunnlag for kommunedelplan. Oppdragsnr. 52601388, revisjon 01, 23.04.2026.
- Merknader til planprogrammet fra Møre og Romsdal fylkeskommune, Statens vegvesen, Fiskeridirektoratet, Statsforvalteren i Møre og Romsdal, NVE, Mattilsynet, samt private grunneiere (2025).
- Innspill fra medvirkningsmøte med eksterne fagressurser (27.05.2026), åpent folkemøte (28.05.2026) og arbeidsmøte/orientering med planutvalget.
- Miljødirektoratet: Kommuneveilederen – Kommunedelplaner for naturmangfold (sist oppdatert 31.10.2019, hentet 30.09.2025).

Fullstendig referanseliste med alle kilder, rapporter og datagrunnlag som ligger til grunn for de faktiske opplysningene i kapittel 3, finnes i kunnskapsgrunnlagsrapporten fra Norconsult (kapittel 5, «Referanser», samt vedlegg A–D).